

KARTA MODUŁU

I. OGÓLNE INFORMACJE O MODULE			
COLLEGIUM WITELONA UCZELNIA PAŃSTWOWA FILIA WE WROCŁAWIU			
Kierunek studiów:	Psychologia		
Poziom studiów:	Jednolite studia magisterskie		
Profil studiów:	praktyczny		
Forma studiów:	stacjonarne		
Nazwa modułu:	Psychologia rozwoju człowieka w cyklu życia		
Rodzaj modułu:	obowiązkowy		
Język wykładowy:	Język polski		
Rok studiów:	1	Formy prowadzenia zajęć wraz z liczbą godzin dydaktycznych:	
Semestr:	2	Wykład	Ćwiczenia
Liczba punktów ECTS ogółem:	6	30	30
Forma zaliczenia:	Egzamin		
Wymagania wstępne:	Ukończony moduł Wprowadzenie do psychologii		
II. CELE KSZTAŁCENIA			
Cele kształcenia:			
<p>Cel 1: Wprowadzenie podstawowych pojęć i koncepcji z zakresu psychologii rozwoju człowieka i odniesienie ich do sfery funkcjonowania poznawczego, emocjonalnego, społecznego i osobowościowego;</p> <p>Cel 2: Zapoznanie ze wskaźnikami rozwoju, przebiegiem i mechanizmami zmian rozwojowych zachodzących w poszczególnych okresach życia;</p> <p>Cel 3: Nabycie umiejętności dokonywania charakterystyki okresu rozwoju człowieka z uwzględnieniem wskaźników zmian rozwojowych i projektowania oddziaływań wspierających rozwój w poszczególnych sferach.</p>			
III. EFEKTY UCZENIA SIĘ WRAZ Z ODNIESIENIEM DO EFEKTÓW KIERUNKOWYCH			
Efekt uczenia się	Student, który zaliczył moduł w zakresie:		Odniesienie do efektów kierunkowych
wiedzy:			
W01	zna podstawowe pojęcia i posiada uporządkowaną wiedzę z zakresu rozwoju człowieka w cyklu życia w aspekcie biologicznym, psychologicznym i społecznym. Zna powiązanie wiedzy z zakresu psychologii rozwoju z innymi dziedzinami nauki.		K3PS_W01
W02	zna i rozumie wpływ czynników biologicznych, psychicznych i społecznych a także interakcję pomiędzy nimi na przebieg procesu rozwojowego przy wykorzystaniu metod i narzędzi pomiaru		K3PS_W06
umiejętności:			
U01	opisuje i wyjaśnia zachowania człowieka na różnych etapach jego rozwoju, wykorzystując wiedzę z zakresu psychologii rozwoju		K3PS_U01
U02	formułuje problemy badawcze dotyczące rozwoju człowieka, posługując się wiedzą z zakresu psychologii rozwoju poprzez odwołanie się do badań, pojęć i metodologii badawczej w tej dziedzinie		K3PS_U03
kompetencji społecznych:			
K01	dostrzega i uznaje znaczenie wiedzy z zakresu psychologii rozwoju w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych dotyczących funkcjonowania człowieka. Jest gotów do świadomej oceny własnej wiedzy, umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju.		K3PS_K01

IV. TREŚCI PROGRAMOWE		
Treści programowe		
Kod	Wykłady	Liczba godzin
W1-W2	Psychologia rozwoju człowieka – definicja, przedmiot i obszar badań. Podstawowe pojęcia psychologii rozwoju człowieka: filogeneza, ontogeneza, antropogeneza, rozwój, cechy rozwoju, postęp, regres	2
W3	Periodyzacja rozwoju – ciągłość/nieciągłość rozwoju; pojęcie zmiany rozwojowej. Koncepcje rozwoju – biologizm, natywizm.	1
W4	Koncepcje rozwoju – teoria konwergencji Sterna, teoria Szumana, Przetacznik-Gierowskiej.	1
W5	Zasady i prawidłowości rozwoju psychicznego człowieka: czynnikowe teorie rozwoju, mechanizmy rozwoju.	1
W6	Zasady i prawidłowości rozwoju psychicznego człowieka: kryzysy, okresy krytyczne i sensorywne w rozwoju.	1
W7	Wybrane koncepcje rozwoju psychicznego. Piagetowska koncepcja rozwoju człowieka	1
W8	Psychoanalityczne koncepcja rozwoju człowieka Z. Freuda.	1
W9	Neopschoanalytyczna koncepcja rozwoju człowieka E. Eriksona.	1
W10	Koncepcja zadań rozwojowych wg R. Havighursta.	1
W11-14	Rozwój poszczególnych sfer: funkcje poznawcze, emocjonalne, werbalno-komunikacyjne, rozwój społeczny, rozwój moralny, osobowość.	3
W15	Etapy powstawania tożsamości Marcii. Okres „burzy i naporu” G. Stanley Halla. Różnice międzykulturowe w dorastaniu. Rozwój rozumowania moralnego Kohlberga. Ekologiczna koncepcja rozwoju Bronfenbrennera.	2
Kod	Ćwiczenia	Liczba godzin
ĆW1	Wprowadzenie do psychologii rozwoju człowieka- podstawowe pojęcia, problemy i zagadnienia.	2
ĆW2	Okres prenatalny i narodziny: stadia rozwoju prenatalnego; kamienie milowe rozwoju płodowego; zaburzenia genetyczne; rodzaje, zasady i skutki działania teratogenów na płód (okres krytyczny/okres sensorywny), poród - jego konsekwencje psychologiczne. Adaptacja noworodka do życia.	2
ĆW3	Odbiór świata przez małe dziecko – diagnoza noworodka; rozwój fizycznomotoryczny, narodziny inteligencji, rozwój mowy i innych form komunikacji, znaczenie przywiązania i początki uspołecznienia; osiągnięcia rozwojowe. Czynniki stymulujące i zakłócające rozwój. Specyfika środowiska edukacyjnego.	2
ĆW4	Metodologia badań empirycznych w psychologii rozwoju. Metody psychologii rozwoju- projektowanie badań z zakresu psychologii rozwoju posługując się aparaturą pojęciową metodologii badań psychologicznych oraz wiedzą o metodach badań w psychologii rozwoju - zajęcia w grupach	4
ĆW5	Dziecko w wieku od 2 do 6 lat - rozwój poznawczy, społeczno-emocjonalny, moralny. Rola zabawy i twórczości artystycznej w życiu dziecka. Dziecięce przyjaźnie, bunt i agresja. Rozwój obrazu własnej osoby. Osiągnięcia rozwojowe. Czynniki stymulujące i zakłócające rozwój. Specyfika środowiska edukacyjnego.	2

ĆW6- ĆW7	Dziecko w wieku 6-12 lat - rozwój fizyczny, poznawczy (pamięć, uwaga, strategie uczenia się), społeczno-emocjonalny a gotowość do podjęcia nauki w szkole. Mowa pisana. Operacyjność myślenia. Wiedza o świecie i samowiedza. Heteronomia moralna. Osiągnięcia rozwojowe. Czynniki stymulujące i zakłócające rozwój. Specyfika środowiska edukacyjnego.	4
ĆW8- ĆW9	Dorastanie - specyfika dojrzewania seksualnego dziewcząt i chłopców - konsekwencje dla rozwoju psychicznego. Od dezintegracji ku integracji seksualnej. Cechy myślenia formalnego. Od heteronomii ku autonomii moralnej.	4
ĆW10	Kształtowanie tożsamości indywidualnej - rola kryzysów i buntu. Funkcje grupy rówieśniczej. Reorganizacja relacji z rodzicami. Zadania rozwojowe dorastających. Czynniki stymulujące i zakłócające rozwój. Specyfika środowiska edukacyjnego.	2
ĆW11- ĆW12	Dorosłość (wczesna, średnia, późna) – zadania rozwojowe dorosłości. Zmiany psychofizyczne występujące z wiekiem. Od myślenia formalnego do postformalnego. Adaptacyjna funkcja mądrości. Przygotowanie do starości i śmierci. Fazy umierania. Mity na temat dorosłości i starości. Osiągnięcia rozwojowe. Czynniki stymulujące i zakłócające rozwój. Praca zawodowa w życiu człowieka dorosłego.	4
ĆW13	Rozwój społeczny i rozwój osobowości. Teoria przywiązania w praktyce. Rozwój społeczny- wczesne wykrywanie cechy nietypowego rozwoju społecznego. Rozpoznanie zaburzeń ze spektrum autyzmu.	2
ĆW14- ĆW15	Periodyzacja rozwoju i rozwój człowieka w cyklu życia. Rozpoznanie i diagnoza zaburzeń rozwoju i uczenia się u dzieci i młodzieży.	2

V. METODY KSZTAŁCENIA, NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. Metody kształcenia: wykład informacyjny, dyskusja, metoda problemowa, praca z tekstem, analiza źródeł

2. Narzędzia (środki) dydaktyczne: prezentacje multimedialne, rzutnik multimedialny, komputer.

VI. FORMA I KRYTERIA ZALICZENIA MODUŁU

1. Forma zaliczenia modułu.

Egzamin

2. Sposób weryfikacji i oceniania efektów uczenia się

1. Egzamin pisemny– kryteria oceny:

- 51% - 60% - ocena dostateczna,
- 61% - 70% - ocena dostateczna plus,
- 71% - 80% - ocena dobra,
- 81% - 90% - ocena dobra plus,
- 91% - 100% - ocena bardzo dobra.

2. Test wiedzy pisemny – kryteria oceny:

- 51% - 60% - ocena dostateczna,
- 61% - 70% - ocena dostateczna plus,
- 71% - 80% - ocena dobra,
- 81% - 90% - ocena dobra plus,
- 91% - 100% - ocena bardzo dobra.

3. Przygotowanie zadania/ projektu– kryteria oceny:

- **3,0 (dostateczny)** – przygotowanie i zaprezentowanie na forum prezentacji,
- **3,5 (dostateczny plus)** – przygotowanie i zaprezentowanie na forum prezentacji oraz znajomość literatury źródłowej,

- **4,0 (dobry)** – przygotowanie i zaprezentowanie na forum prezentacji oraz znajomość literatury źródłowej, umiejętność analizy i syntezy treści źródłowych,
- **4,5 (dobry plus)** – przygotowanie i zaprezentowanie na forum prezentacji oraz znajomość literatury źródłowej, umiejętność analizy i syntezy treści źródłowych, poprawność wnioskowania,
- **5,0 (bardzo dobry)** – przygotowanie i zaprezentowanie na forum prezentacji oraz znajomość literatury źródłowej, umiejętność analizy i syntezy treści źródłowych, poprawność wnioskowania, pomysłowość proponowanych rozwiązań.

4. Obserwacja i ocena postaw studenta wynikających z:

- realizacji zadań przygotowanych w ramach ćwiczeń,
- zaangażowania w pracę grupy,
- zachowań i aktywności w trakcie wykładów i ćwiczeń,
- prowadzenia merytorycznej dyskusji,
- potrzeby ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.

1. Podstawowe kryteria

Test pisemny wiedzy, projekt / zadanie, aktywność studenta, postawa studenta

VII. BILANS PUNKTÓW ECTS - NAKŁAD PRACY STUDENTA

Kategoria	Obciążenie studenta
Liczba godzin realizowanych przy bezpośrednim udziale nauczyciela (godziny kontaktowe)	60
Udział w wykładach	30
Udział w ćwiczeniach	30
Samodzielna praca studenta (godziny niekontaktowe)	90
Przygotowanie do zajęć	30
Przygotowanie do prezentacji/projektu	30
Przygotowanie do egzaminu	30
Łączna liczba godzin	150
Punkty ECTS za moduł	6

VIII. ZALECANA LITERATURA

Literatura podstawowa:

- 1.Brzezińska Anna I.(red.), Psychologiczne portrety człowieka. Praktyczna psychologia rozwojowa, Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2021.
2. Newman Barbara M., Newman Philip R., Teorie rozwoju człowieka. Wydawnictwo Naukowe PWN, 2024
3. Schaffer R., Psychologia dziecka, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2021
- 4.Trempała J. (red.),Psychologia rozwoju człowieka. Podręcznik akademicki, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2020

Literatura uzupełniająca:

- 1.Brzezińska Anna I., Ziółkowska B, Appelt K., Psychologia rozwoju człowieka, Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2019.
- 2.Bates Ames Louise, Ilg F.L., Sidney M. Baker, Rozwój psychiczny dziecka od 0 do 10 lat, Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2022.
3. Schaffer R., Psychologia rozwojowa. Podstawowe pojęcia., Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2020